І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛИСТОПАДА 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 6, 1964 No. 208. VOL. LXXI.

ҐОЛДВОТЕР ЗАПОВІДАЄ СПІВПРАЦЮ З ПРЕЗИДЕНТОМ, ЗВЕРТАЄ УВАГУ НА ГОЛОВНІ ПРОБЛЕМИ КРАЇНИ І НА ЗАГРОЗУ КОМУНІЗМУ

Фінікс, Арізона. — Сенатор Беррі Ґолдвотер 4-го листопада признав свою поразку і вислав до президента Джансона депешу з ґратуляціями з його перемогою. В депеші Б. Ґолдвотер писав: „Ґратулюю вам із перемогою. Я допоможу вам всяким способом, яким тільки зможу, до того, щоб можна було дійти до щораз то сильнішої і ліпшої Америки, та щоб забезпечити мир. Роля Республіканської партії працюватиме в цьому напрямі, але ця партія буде одночасно і опозиційною партією, як цього буде треба. Залишається багато до зроблення у В'єтнамі, Кубі, в забезпеченні порядку і законности в цій країні і в ділянці продуктивної економіки. Комунізм залишається першою перешкодою до миру, і я знаю, що всі американці приєднаються до вас, щоб чесно розв'язати цю броблему". Також і кандидат на віце - президента конґресмен - республіканець Віллям Е. Міллер ґратулював президентові Джансонові з приводу перемоги і заявив, що Республіканська партія „співпрацюватиме при розв'язці великих проблем", які стоять перед Америкою і світом. Міллер вислав подібні ґратуляції переможному віце - президентові Гюбертові Г. Гомфрі. Міллер не згадував у своїх ґратуляціях тих проблем, які підкреслювали республіканці під час своєї виборчої кампанії, як це зробив сенатор Ґолдвотер. Сенатор Ґолдвотер заявив, що згідно з теперішнім його переконанням, він за 4 роки не дбатиме про номінацію на президента. Він стратив свій пост сенатора, який кінчиться йому в січні 1965-го року і покищо не є відомо, що він робитиме, залишивши Сенат. Запитуваний журналістами на пресовій конференції про поразку у виборах, республіканський кандидат на президента відповів, що не можна виграти виборів, коли деякі ґубернатори, сенатори й конґресмени не підтримували належно виборчого списка своєї партії. Ґолдвотер сказав: „Ви не повинні в цій політичній грі поборювати свою власну партію". Цими словами арізонський сенатор виступив проти тих визначних республіканців, які не підтримували його у виборчій кампанії. Коли Ґолдвотер їхав до готелю, в якому був його виборчий штаб, його оваційно вітали люди на вулиці. На пресовій конференції в готелі Ґолдвотер виступив проти тих працівників в телевізії та радіових стаціях, які вели проти нього пропаґанду. Ґолдвотер заявив, що, залишивши Сенат в січні 1965 року, він матиме багато часу для праці в партії. Але помірковані й ліберальні республіканці вже тепер домагаються, щоб Ґолдвотер не був титулярним провідником Республіканської партії, і щоб негайно змінити теперішнього голову Республіканського Крайового Комітету — Діна Бирча. За зміною проводу в партії висловився нюйоркський ґубернатор Рокефеллер, колишній амбасадор до В'єтнаму Генрі Кебот Ладж, конґресмен Ліндсей із Ню Йорку, переможений кандидат на ґубернатора в Іллиной — Чарлз Г. Персі. Перевибраний ґубернатор-республіканець з Мишиґену Джордж Ромні закликає до того, щоб не робити нічого в поспіху, і щоб цим не побільшувати того роздвоєння в партії, що вже заіснувало під час виборів. Ромні був під час виборів проти Ґолдвотера і це допомогло йому виграти вибори та здобути більше голосів, в стейті для себе, ніж це вдалося здобути Ґолдвотерові. Ромні казав, що завчасно є домагатися резиґнації Бирча. Ромні обіцяв побачитися з Ґолдвотером та конферувати в справі скріплення і перебудови організаційної основи Республіканської партії. Голова Республіканського Крайового Комітету Бирч відмовився у Вашинґтоні скласти заяву в справі виступів проти нього республіканських провідників. Конґресмен Ліндсей заявив, що вже 5-го листопада відбудеться конференція групи республіканських політиків ліберального й поміркованого напрямків, які обговорюватимуть проблему скріплення партії. Передбачають, що ця „відбудова" партії потриває кілька місяців.

Сенатор Беррі Ґолдвотер промовляє

Республіканці збільшили число своїх ґубернаторів до 17-ох

Вашинґтон. — В цьогорічних виборах республіканці мали можність збільшити число своїх ґубернаторів до 17-ох. Досі вони мали 16-ох, а демократи 34-ох. Цього року перевибрали 25-ох ґубернаторів. Республіканці здобули один ґубернаторський пост більше і матимуть у 87-му Конґресі 17-ох ґубернаторів, а демократи 33-ох. Найбільшим успіхом республіканців є перевибір мишиґенського ґубернатора Джорджа Ромні, який втримався на своєму становиці, хоч президент Джансон здобув в тому стейті понад два мільйони голосів, а сенатор Ґолдвотер не мав ані одного мільйона за неповним рахунком. Ромні переміг демократичного противника Ніла Стеблера. Консервативні, прихильні Ґолдвотерові кандидати програли в численних стейтах. Вінтроп Рокефеллер, брат нюйоркського ґубернатора, програв вибори в стейті Аркенсо до Орвела Е. Фобуса, відомого прихильника расової сеґреґації.

У Нюарку відзначили пам'ять Митрополита Андрея Шептицького та Листопадовий Зрив

Нюарк. — Старанням молоді української парафіяльної школи і хору при церкві св. Івана Хрестителя тут відбулася 1-го листопада Святкова Академія. Було відзначено пам'ять Великого митрополита Кир Андрея Шептицького, з нагоди 20-річчя його смерти, а також чин Листопадового Зриву у Львові. Промову про Митрополита А. Шептицького виголосив В. Качмар, про Листопадовий Зрив — учень 8-ої кляси Л. Генсьор. Крім того, виступав церковний хор, шкільний хор та декляматори. Святкова Академія відбулася в залі школи Мт. Вернон. З виконавцями програми-передшкільниками працювала п-і В. Кобилянська, з рецитаторами — М. Робак, дириґував М. Добош, фортепіяновий супровід — Т. Боґданська і М. Цибик.

Делеґація ОДВУ візьме участь у похоронах сл. п. полк. Андрія Мельника

Ню Йорк. — В середу, 4-го листопада, з летовища Джана Ф. Кеннеді в Ню Йорку відлетіла до Европи кількаособова делеґація Організації Державного Відродження України (ОДВУ), щоб взяти участь у похоронах сл. п. полковника Андрія Мельника, голови Проводу Українських Націоналістів, що відбудуться в Люксембурґу цієї суботи, 7-го листопада. Сл. п. полковник Андрій Мельник помер в одній з клінік Кельну в Німеччині минулої неділі, 1-го литопада, на 74-му році життя. Делеґацію ОДВУ на похорон очолює голова ОДВУ д-р Богдан Гнатюк.

Президент Джансон не робитиме більших змін в своєму кабінеті

Вашинґтон. — Юнайтед Прес Інтернешенел повідомляє, що президент Джансон не робитиме більших змін в своєму кабінеті, коли почне урядувати після інавґурації в січні 1965-го року. Певним є, що залишаться на своїх постах державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара і секретар скарбу Даґлес Діллон. Також секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл, рільництва Орвілл Л. Фрімен і секретар торгівлі Лютер Г. Годжес мають всі дані залишитися на своїх становищах. Секретар праці Віллард Вірц може залишитися при цій самій праці, або зможе зайняти пост головного прокуратора, що його залишив Роберт Ф. Кеннеді, який став сенатором в стейті Ню Йорк. Головним прокуратором можуть бути ще такі особи: виконуючий обов'язки прокуратора Ніколас де Б. Каценбах, або вашинґтонський правник Ейб Фортас, або Лін Яворскі з Тексасу, який тепер є адвокатом в Гюзтоні, Тексас, якого Джансон подивляє.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ МИХАЙЛА ОСІНЧУКА

Ню Йорк. — Артист-маляр Михайло Осінчук, сеньйор українських малярів на еміґрації, член Об'єднання Мистців Українців в Америці, влаштовує в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку виставку своїх малярських праць п. н. „Сучасна Українська Ікона". Вікриття виставки відбудеться в неділю 8 листопада о год. 1-ій по полудні в залях Літературно - Мистецького Клюбу при 149 Друга Евню. Виставка триватиме до 21 листопада ц. р, включно і буде відкрита в суботи і в неділі від год. 1-ої по пол. до 9-ої вечора.

Появився 4-ий том праці д-ра М. Стахова „Україна в добі Директорії УНР"

Скрентон, Па. — У видавництві Української Науково-Історичної Бібліотеки і під фірмою Бібліотеки Українознавства НТШ, як її том X-ий, появився тут друком четвертий том широко задуманої праці відомого українського еміґраційного історика і публіциста д-ра Матвія Стахова п. н. „Україна в добі Директорії УНР". Присвячений цей 352-сторінковий том проблемі взаємовідношення між Директорією УНР і державами Антанти в 1918-20 рр, і в перших її двох частинах автор розглядає окремі етапи й періоди інтервенційної політики Антанти на землях колишньої царської Росії, зокрема на Україні. Частина третя й четверта стосуються зовнішньої політики Директорії УНР й українських дипломатичних заходів на терені держав Антанти, з окремим розділом про політику уряду УНР й українську спільноту у ЗДА. У своїй праці автор використав численні, доступні йому архівні джерела і публікації — українські, російські, польські, французькі, англійські й американські. В праці д-ра М. Стахова приведені тексти дипломатичних нот Уряду УНР для Мирової Конференції та звідомлення з таємних нарад Найвищої Ради цієї Конференції про її ставлення до московських большевиків і до України. Цей четвертий том ілюстрований 14 оригінальними фотографіями й однією картою. Автор приготовляє до друку два чергові уже кінцеві томи своєї праці, які вичерпають історію цього періоду українських визвольних змагань. Видано цей новий том історичної студії д-ра Матвія Стахова коштом великого гурта меценатів з-поміж української іміґрації у ЗДА, які своїми пожертвами допомогли Авторові так же само, як це було і з попередніми томами, в його публікації.

Гомфрі поїде, мабуть, до Европи в справах НАТО і Південної Азії

Вашинґтон. — Президент Джансон вишле, мабуть, ще в цьому місяці до Західньої Европи віце - президента Гюберта Гомфрі в різних справах, які погрожують важкою кризою всередині 15-членного Атлантійського Союзу (НАТО), головно у зв'язку з загостреною опозицією Франції у відношенні до американського пляну створення морської фльоти з різнонаціональною - залогою й атомовими ракетами під американським зверхництвом. Франція погрожує, що коли Західня Німеччина й деякі інші західні держави приступили б до того пляну, внаслідку чого ніби зменшився би голос Франції в справах оборони західнього світу, то Франція відкличе з НАТО свої дві дивізії і взагалі не братиме активної участи в ньому. Далі, західньо-европейська криза загострилась внаслідку неможливости дійти до порозуміння між Західньою Німеччиною і Францією щодо цін на сільсько-господарські продукти, що загрожує політичній єдности Европи. Третя справа, яка вимагає затіснення взаємин між Америкою і її західньо - европейськими союзниками, — це щораз більша загроза поширення війни в Південній Азії. Якщо Північний В'єтнам і Комуністичний Китай не припинять своєї активної допомоги комуністичним партизанам в Південному В'єтнамі, то війна мусить перенестись також на терен Північного В'єтнаму — призають вашинґтонські чинники. А тому, що Франція веде активну політику за „невтралізацію" Південного В'єтнаму, то необхідно знову перевести в цій справі нараду з президентом де Голем. Ото ж віце - президент Гомфрі мав би поїхати на розмову з президентом де Голем, а заступник держнавного секретаря Джордж Болл полетів би до Бонну. Гомфрі є також особисто віддавна знайомий з теперішнім британським прем'єром Гарольдом Вільсоном і тому поїхав би до Лондону. Ці подорожі Гомфрі і Болла мають підготовити конференцію президента Джансона з Вільсоном та конференцію міністрів НАТО, яка відбудеться 15 грудня ц. р. у Парижі.

У липні 1965 р. відбудеться 8-ий Конґрес українців Канади

Вінніпеґ, Ман. — Згідно з одноголосною ухвалою Президії Комітету Українців Канади, Восьмий Конґрес українців Канади, відбудеться у липні 1965 року. Він одночасно буде відзначенням ювілейного року КУК — 25-річчя діяльности цієї головної репрезентації українців у Канаді. Конґрес та ювілейні святкування мають проходити в перших днях липня. Сподіваються, що цей 8-ий Конґрес буде також підготовчим до Світового Конґресу Вільних Українців збоку української спільноти в Канаді.

Представники усіх націоналістичних організацій взяли участь в Другій Студійній Конференції для дослідів життя і діяльности полк. Євгена Коновальця

Мюнхен, Зах. Німеччина. — В днях 24 і 25 жовтня 1964 р. в Домі Української Науки у Мюнхені відбулася Конференція для дослідів життя й діяльности полк. Євгена Коновальця. На Конференції прочитано та обговорено шість доповідей, які після редакційного опрацювання, узглянивши вислід відбутої дискусії, мають бути поміщені в збірнику, що його приготовляє до друку управа і редакційна колеґія Фундації полк. Є. Коновальця. Порушена на Конференції проблематика стосувалася різного часу діяльности полк. Є. Коновальця і створених ним визвольних організацій.

Першого дня, в суботу, інж. О. Бойдуник говорив про те, як прийшло до створення ОУН. Він насвітлив обставини і організаційну підготовку, що відбулася за кордоном, переважно в Чехії і Австрії, до часу створення Організації Українських Націоналістів, а теж перші роки діяльности Організації в Краю, — на підставі власної діяльности. Проф. Степан Ленкавський розглянув умовини і початкову діяльність перших організованих кадрів націоналістичного руху на Західніх Українських Землях в час I. Конґресу ОУН. Виклад був ілюстрований цікавими епізодами з діяльности керівного націоналістичного гуртка „Союз Української Націоналістичної Молоді" —(СУНМ), що в ньому працював також автор викладу. Д-р Мирон Коновалець, брат полковника, поділився з присутніми кількома образками-спогадами із спільної праці в час визвольної війни 1919 р. і пізнішого перебування на Чехії. Пані мґр. Дарія Ребет прочитала доповідь про націоналістичну молодь і молодечий націоналізм, в якому подала характеристику ситуації 20-их і 30-тих років у Галичині та вплив різних чинників на духовість тодішньої молоді.

Другого дня, в неділю по полудні, прочитано дві доповіді: „Спогади про полк. Є. Коновальця", — відчитав ред. М. Борис (автор мешкає поза Німеччиною). В цій доповіді подано фраґменти з діяльности полк. Є. Коновальця в роках 1927-1933., особливо характеристику відбутих тоді конференцій УВО і ОУН, в яких доповідач брав активну участь. На закінчення д-р Гр. Васькович говорив про діяльність полк. Є. Коновальця і диктатора Є. Петрушевича після програної війни. Цей останній реферат порушив проблематику двох років 1920-1921, розглядаючи взаємовідносини між урядом диктатора Петрушевича і середовищем полк. Є. Конвальця. Після всіх доповідей відбулися широкі дискусії, записані на магнетофонну стрічку для того, щоб автори рефератів і редакційна колеґія збірника могли доповнити опрацьовані реферати різними деталями, що були порушені в дискусії. Конференцією керувала Управа Фундації.

У Львові відкрито пам'ятник І. Франкові

Москва. — Згідно з повідомленням московської „Правди" з 1 листопада ц. р., одержаним зі Львова, там відкрито в суботу 31 жовтня ц. р. пам'ятник великому поетові Західньої України Івану Франкові. Поставлений цей пам'ятник у парку перед Державним Університетом ім. Івана Франка (колишній Галицький Сойм) і створений він за проєктом гурта львівських скульпторів В. Борисенка, Е. Миська, Д. Крвавича і В. Одріхіївського та архітекта А. Шуляря. Висота пам'ятника з п'єдесталом 12 метрів, сама постать поета висока на понад 8 метрів. Фігура Івана Франка викована з великої брили граніту. З нагоди відкриття пам'ятника відбулося збирання, на якому виступав секретар ЦК КПУ в справах ідеології А. Скаба, голова Спілки Письменників України О. Гончар, робітники В. Гургаль і П. Чухліб та студентка С. Верцюх. Відкриття пам'ятника пов'язано з роковинами совєтської окупації Західньої України або т.зв. „возз'єднання Західньої України з Совєтським Союзом". Проводив церемонію відкриття перший секретар Львівського промислового обкому КПУ В. Куцевол.

ЧУ ЕН-ЛАЙ ЇДЕ ДО МОСКВИ ДЛЯ РОЗМОВ З БОЛЬШЕВИКАМИ

Москва. — Комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай очолюватиме 7членну делеґацію від уряду і компартії Китаю на святкуваннях 47-их роковин большевицької революції в Москві, що відбудуться в суботу 7 листопада ц. р. У складі тієї делеґації будуть також два члени комунокитайської делеґації, яка їздила до Москви в липні 1963 року. Совєтську делеґацію очолював тоді Міхаіл Суслов. Це була остання спроба довести до порозуміння між китайськими і російськими комуністами в їхньому „ідеологічному" спорі. Приявність тих двох „спеців" від совєтських справ та делеґування до Москви „самого" Чу Ен-лая вважається за докази, що та подорож китайських комуністів до Москви має на цілі не тільки назверхню маніфестацію єдности міжнародного комуністичного руху, але й ділові наради з новими кремлівськими верховодами. Західні обсерватори в Москві вважають, що ті наради, які будуть вестися з ціллю покращати совєтсько - китайські взаємини, будуть стосуватися радше кількох конкретних практичних актуальних справ, аніж теоретичних з ділянки ідеології і тактики комунізму. Ото ж сподіваються, що з отих розмов може прийти покращання совєтсько - китайських торговельних взаємин, узгіднення лінії політики на Південні Азії, погодження щодо спільної акції на терені Азії й Африки, щоб виелімінувати теперішнє суперництво, зліквідування кордонних совєтсько-китайських суперечок, осягнення згоди Комуністичного Китаю на участь Совєтів в азійсько - африканській конференції і т. п. На суботнішній параді, на якій — між іншим — мають показати вперше кілька нових типів совєтських ракет, будуть приявні „вожді" з усіх 10-ох існуючих комуністичних країн, за вийнятком однієї Альбанії, з якою Совєти зірвали в 1961 році всі зв'язки. Чу Ен-лай був особисто в Москві останній раз на 22 конґресі совєтської компартії в жовтні 1961 року. Швидко потім розпалилася совєтсько - китайська комуністична полеміка. Від часу упадку Хрущова припинено її, але нові кремлівські правителі підтримали давнє становище Хрущова однаково щодо „мирного співіснування" з капіталістичними країнами, як і щодо засудження „доґматизму" і „шовінізму", що його приписується китайським комуністам. Чу Ен-лай займає третє в черзі найвище місце в комунокитайській ієрархії, після Мао Тсе-тунґа і „президента" Лію Шао-чі. Однак в справах закордонної політики комуністичного Китаю вважають радше його, а не міністра закордонних справ маршала Чена, за дійсного і вирішного керівника.

Військова хунта перебрала владу в Болівії

Ля Паз, Болівія. — Після одноденного бунту військових частин президент Болівії, Віктор Паз Естенсоро, разом з родиною подався за кордон. Із столиці Перу, міста Ліми, повідомляють, що він уже прибув туди, як еміґрант. Влада в Болівії перебуває у руках військової хунти, на чолі з командиром армії ґенералом Альфредом Обандо Кандія. Про долю віце-президента Ортуно, який мав би брати участь у перевороті, покищо нічого не відомо. Ґенерал Обандо Кандія вже повідомив про значні зміни в політиці Болівії. Зокрема він заявив, що раніше націоналізовані і тепер нерентабельні шахти будуть працювати на інших засадах, щоб зробити їх рентабельними. Дотепер у боротьбі загинуло 7 осіб та було понад 50 поранених. Ґенерал Обандо повідомив по радіо, що колишній президент країни зрезиґнував і що скоро будуть проведені нові вибори. Заколот і бунт війська цей ґенерал назвав „соціяльними подіями". Він запевнив болівійських селян, що за ними й надалі будуть збережені приділи землі, які вони одержали внаслідок земельної реформи, проведеної президентом Віктором Паз Естенсоро. Прибувши літаком до Перу — колишній президент Болівії заявив, що він швидко зрезиґнував, щоб уникнути кровопролиття в країні. У 1943 р. він сам очолював револьту проти уряду, що й привело його до влади. Естенсоро йшов на руку вимогам гірників, які врешті - решт спричинили його падіння. Американський уряд два тижні тому попереджав військовиків у Болівії, що ЗДА є проти тієї плянованої револьти.

Совєти демонструють солідарність з Камбоджею, постачають їй зброю

Пномпенг. — Совєтський амбасадор у Камбоджі Констянтін Крутіков товаришив диктаторському прем'єрові Камбоджи князеві Нородомові Шіганукові на летовище, на яке саме прибули два даровані Москвою тій сателітській країні бомбовики типу МІҐ-17, транспорт польових і протилетунських гармат, набої і т. д. Недавно Камбоджа дістала ще більший транспорт зброї, зокрема неподане ближче —число літаків, від Комуністичного Китаю, що його Шіганук називає „найбільшим приятелем, союзником і оборонцем" Камбоджи. Кілька днів тому Чу Ен-Лай заявив, що Комуністичний Китай „боронитиме" Камбоджу проти „аґресії збоку імперіялістів", а у вівторок 3 листопада совєтський амбасадор у Вашинґтоні Анатолій Добринін висловив державному секретареві Дінові Раскові „стурбування" Совєтів з приводу здогадних порушувань території Камбоджи південно-в'єтнамськими та американськими збройними силами. Дін Раск заявив Добринінові, що всі ці „інциденти" мають одну причину: що Камбоджа підтримує південно-в'єтнамських комуністичних партизанів, які користуються її територією, як схоронищем. Розмова Добриніна й Діна Раска тривала всього 15 хвилин. Нородом Шіганук, підбадьорений комуністичною підтримкою заявив, що він не звертатиметься більше до ОН, а робитиме собі „справедливість" власними відплатними діями.

В АМЕРИЦІ

● 8-го листопада ц. р. буде 100 років тому, коли Абрагам Лінкольн був перевибраний на другу каденцію, перемігши ґенерала Джорджа Б. МекКлеллена. Він у своїй інавґураційній промові просив американський нарід, щоб допоміг йому закінчити розпочате діло та загоїти рани Громадянської війни. Але це йому не вдалося, бо Лінкольн згинув із рук фанатика-вбивника.

● Секретар фльоти ЗДА Пол Г. Ніці промовляв на відзначенні 10-річчя спущення на воду першого атомового корабля „Навтілюса" та казав, що атомові підводні човни є найкращими засобами оборони цієї країни і можуть бути осторогою для ворогів ЗДА, щоб не починали нової атомової війни.

● Острів Порто Ріко, який належить до американського комонвелту, 3-го листопада ц.р. вибрав на нового ґубернатора Роберта Санчеза Ліпеллю, який має 51 рік і займе становище дотеперішнього ґубернатора Луіса Муньоза Маріна, що займав це становище 16 років.

У СВІТІ

● В Італії засуджено на 11 років в'язниці і гривну 11.200 дол. ґенерального секретаря державної Комісії Атомової Енерґії за зловживання державними фондами на загальну суму коло 14 мільйонів долярів. Він інвестував на власну руку фонди названої державної Комісії у підприємства, що були власністю його найближчої родини. Його батька, професора університету, і 5 інших осіб засуджено на в'язничні кари від 14 до 34 місяців.

● Індонезія висадила в четвер 29 жовтня ц.р. втретє десант на території Маляйського півострова, частини держави Маляйзії. Два попередні десанти були зроблені 17 серпня — 108 партизанів — і 2 вересня ц.р. — 96 партизанів — з висадних човнів або з літаків. Всіх тих попередніх партизанів винищено або схоплено в полон, за вийнятком ще 23-ох, що їх виловлюється. З останнього 60-членного десанту схоплено в полон вже 25 вояків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorised July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і моне ордерс виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Ствердження і сумніви

Підсумки вівтіркових виборів в ЗДА дозволяють на ствердження цілого ряду фактів, але водночас залишають без відповіді багато питань, що стосуються політичної майбутности — щодо державного правління і щодо партійних відносин. До безперечних фактів належить така блискуча перемога Демократичної партії і її президентського кандидата, якої ще не було в історії Америки. Отож автоматично, — величезна поразка Республіканської партії. Її сили не можна рахувати за вислідами виборів 1952 і 1956 років, бо їх виграв був Д. Д. Айзенгавер завдяки своєму німбові національного героя. Про силу Республіканської партії казали пророчисто вибори 1960 року, коли, при 68 838 005 голосуючих, Ричард Ніксон отримав був — 34 108 546 голосів, на 118 550 менше, як їх дістав був Джан Ф. Кеннеді. У порівнянні з тією кількістю республіканських голосів з 1960 року поразка Беррі Ґолдвотера дуже прикра: він дістав їх на кругло 10 000 000 менше, як Ніксон, при більшому числі всіх голосуючих, і 52 електорські голоси, замість Ніксонових 219.

А все ж за Беррі Ґолдвотера голосувало понад 25 000 000 осіб, які залигилися йому вірними без уваги на всі величезні атути, що їх мав Линдон Б. Джансон. Цих 25 000 000 голосували за ті ідеологічні гасла, що їх проповідувано у виборчій кампанії Ґолдвотера, тоді як у демократичній кампанії головну ролю грали аргументи характеру практичного: добробут, мир, медична опіка для старших осіб, допомога сільському господарств. Факт отих 25-ох мільйонів за Ґолдвотера, це такий внутрішньо-політичний „реалітет" в Америці, що його не можна переочувати. А на 39 000 000 голосів за Джансона склалися також мільйони голосів республіканських і всіх тих незалежних, які в кожних американських виборах є язичком на вазі і на які ніхто не може розраховувати, як на певні „свої" голоси.

Поруч із цими незаперечними фактами є ще, як сказано, запити, на які покищо ніхто не всилі відповісти. Як президент Джансон практично використає надзвичайний зріст свого авторитету? Чи і як він зреформує свій Уряд, яким людям довірить різні важливі ділянки внутрішньої і закордонної політики? Чи буде старатися нав'язати тісну співпрацю із республіканською опозицією в Конгресі, чи буде нею нехтувати? Його негайний заклик до національної єдности вказував би на те, що він свідомий ролі опозиції і потреби співпраці з нею. Невідомо теж, як складуться відносини в Республіканській партії. „Стара Велика Партія" — „Олд Гренд Парті" — зазнала вже чимало поразок, і вона надто глибоко закорінена в американському народі, щоб остання поразка зламала її. Але невідомо, чи в руках консервативного крила збережеться партійний апарат, що його здвигнув був собі сенатор Ґолдвотер, і чи він сам зуміє опертися закидам збоку всіх тих республіканських кандидатів у традиційно республіканських стейтах, які програли, безумовно, почасти з вини його, Ґолдвотера, контроверсійного обличчя.

Державницький патріотизм американців та їхня відданість демократичній системі правління такі глибокі й непорушні, що кожний вислід кожних виборів у ЗДА американець оцінює, як перемогу народу. Її дійсну вартість і наслідки можна оцінити тільки з перспективи часу. 90% голосуючих, відсутність будь-якого найменшого інциденту, зразковий лад і зразкова дисципліна кількадесяти мільйонів різнопартійних громадян після пристрасної передвиборчої кампанії — це дійсно перемога американського народу, його державно-політичної зрілости і розуміння своїх прав то обов'язків.

Безвиглядна війна

Знищення одного з найбільших військових летовищ у Південному В'єтнамі комуністичними партизанами 1-го листопада цього року, при чому 5 американських джетових літаків вартістю 25 мільйонів долярів згоріли, а 22 інші літаки були пошкоджені й стали нездатними до вжитку, це — остання подія з південнов'єтнамського фронту. Число американських жертв зросло до кругло 250 військовиків. Однак справа не в людських та матеріяльних втратах, бо вони неминучі в кожній війні, тим паче виправдані у війні за добру справу. Ідеться тут про те, що в даному випадку у південнов'єтнамській війні проти комуністичних партизанів, яка триває вже десять років, а від 1961-го року ведеться з активною американською допомогою, нема все ще виглядів на виграту. Цю ситуацію найкраще характеризує вислів одного високого американського військовика: „Останній рік був цілком змарнований".

Американський Уряд взагалі не визнає одверто, що Америка веде війну. Вона, за офіційною версією, — тільки допомагає Південному В'єтнамові — на його просьбу — „військовими дорадниками", вишколюванням військових кадрів та частинно летунством для підтримування наземних дій південнов'єтнамського війська. Поруч із цим ЗДА допомагають Південному В'єтнамові щорічно кругло 500 мільйонами долярів. Це — не враховуючи коштів утримання на тому терені понад 22 000 війська і великого бюрократичного апарату економічної та інформаційної місій. Суть завороженого південнов'єтнамського кола полягає в тому, що Америка визнала загрозу переходу тієї країни в комуністичні руки, як загрозу для цілого Півдня Азії і Далекого Сходу, отож обширу, в якому вже безпосередньо заанґажовані американські інтереси, американська безпека, але не дає тієї допомоги так, щоб виграти.

Заанґажувавшись активно в оборону Південного В'єтнаму, ЗДА заанґажували туди свій великодержавницький престиж. Усі американські відповідальні діячі здають собі справу з того, що, залишивши Південний В'єтнам напризволяще, себто віддавши його в руки комуністам, ЗДА „втратили б обличчя" не тільки на азійському й африканському терені, але й в усьому світі. Це був би не тільки найтяжчий престижевий удар по Америці, але й важка політична поразка з допущенням комуністичного Китаю на Індійський океан, із невідхильним опануванням комуністами впродовж найближчих років Сіяму, Бірми і Малайзії, з так само невідхильною катастрофою в Тайвані та із загрозою Філіппінам, Новій Зеляндії та Австралії. Отож це насправді гра не за Південний В'єтнам, а за тихоокеанський обшир, задля якого ЗДА вели війну проти Японії.

Найповажніші закиди проти американської політики у відношенні до Південного В'єтнаму ті, що 1) Уряд не хоче признати, що це дійсна війна; 2) коли це війна, то у кожній війні зобов'язує принцип — вести її всіма доступними засобами, які ведуть до виграти і 3) хоч на терені Південного В'єтнаму гинуть американські вояки і коштує це американському народові більйони долярів, вирішний голос у тій воєнній кампанії мають політики, а не військовики, і то політики, які бояться наразитися на війну проти комуністичного Китаю, без уваги на велетенську перевагу американської воєнної машини.

Тріюмфальні голоси комуністичних газет і радіовисилень у зв'язку з перемогою комуністів 1-го листопада цього року у Південному В'єтнамі кидають похмуре світло на тамошню ситуацію.

О. Жданович

ЧЕРГОВА ПОРАЗКА ОПОЗИЦІЇ ДЕ ҐОЛЛЯ

Париж. — Навіть байдужі до політичних справ „французи з вулиці" і ті переймалися „внеском цензури", що його поставила опозиція у справі сільськогосподарської політики уряду. Внесок бо цей прийшов у дуже невигідній для уряду хвилині: страйк продуцентів молока тривав уже понад два тижні, заторкуючи кожну родину. Уряд в ділянці сільського господарства таки в дуже важкому положенні, бо справа перекинулася в міжнародну площину.

Опозиція мала виїмково пригожі обставини, щоб виявити свою силу. Тут треба сказати, що прихильники де Ґолля мають вистачальну більшість у Палаті Депутатів, щоб переголосувати опозицію, але в такій справі могла якась група здесолідаризуватись з головою держави, і тоді уряд провалився б. І ще одне було в користь опозиції: ніхто з-поміж неї не відважувався утриматися від голосування, бо в більшості це групи залежні від села. Отже — опозиція голосувала повністю, але ніхто з прихильників де Ґолля не став по її боці.

Беручи саме до уваги згадані вище обставини, можна з повним правом говорити про чергову поразку опозиції. І не лише в самому голосуванні, але й у дебатах. Черговий бо раз виявилося, що вона розбита. Кожен наголошував щось інше, а в цілості не було ніякої протиурядової концепції. Тобто не було взагалі ніякої концепції. І мав право прем'єр виступити з відповіддю в позі переможця ще перед голосуванням і мав право заявити, що опозиція, об'єднана тільки ненавистю до уряду, тільки неґацією, не здібна поставити будь-який проєкт, що тримався б купи, як кажуть у нас по-простому.

Навіть для найменш переконаного прихильника де Ґолля аргументи опозиції бриніли не переконливо. Говорилося про слабі заробітки селян, хоч вони останніми роками зросли, говорилося про низькі ціни на продукти, але ніхто навіть не зважився порушити питання системи посередників, що про неї ми писали недавно у зв'язку із страйком молочарів. Опозиція не піднеслася понад групові інтереси, і виявилося, що вона не має нічого, що могла б протиставити концепціям уряду, крім — розуміється — бажання задемонструвати своє становище супроти де Ґолля.

У психологічному відношенні годі уявити більшу перемогу де Ґолля. В рамах передвиборчої кампанії, що вже почалася, це —вода на млин де Ґолля. До цього ще треба додати, що в наявній політичній ситуації смішно звучали слова комуністів, коли вони, саме після брутального усунення Хрущова, ставали в позу оборонців демократії. Не менш смішно звучали слова соціялістів, коли вони атакували уряд за його ультиматум щодо цін рільничих продуктів на спільному европейському ринку. Слова бо ці падали саме в момент, коли англійські соціялісти, прийшовши до влади, приступили до лагодження своїх господарських справ шляхом найбільш консервативним: зменшенням господарських оборотів з европейськими партнерами.

Помилилась опозиція, кладучи натиск на міжнародний відгук ультиматуму де Ґолля, який заявив, що Франція виступить із Спільного Европейського Ринку, коли її партнери не погодяться уодностайнити сільське господарство, а в першу чергу ціни. Їй здавалося, що де Ґолль попав у безвихідне становище, зокрема супроти Німеччини й Бенелюксу. За кілька днів після цього до Парижу приїхав бельгійський прем'єр і недвозначно заявив, що він бере на себе функцію посередника між Францією і Німеччиною, бо здає собі справу з того, що без полагодження пекучого й важкого питання цін на сільськогосподарські продукти Европа не буде здібна до переговорів із ЗДА в так званім „Кеннеді равнді".

Це показує, що опозиція де Ґолля не тільки не має концепції, але й не матиме її, бо втратила відчуття дійсности. Не могла вона навіть передбачити, що скаже бельгійський соціяліст... І в цьому браку відчуття дійсности лежить основна недуга опозиції. Це бо партії, які виросли й грали ролю перед війною. Програвши війну, вони „виграли" перемогу, яка була цілком де Ґолля. Але виграла таки демократія, і вони, до неї присмоктавшись, завели той стан, який змусив де Ґолля уступити в 1946-му році, а потім вертатися до влади в 1958 році при допомозі антидемократичних сил.

І сьогодні, політично, опозиція думає ще розіграти факт, що де Ґолль прийшов до влади завдяки війську, і то війську в Альжирі, яке — як відомо — не дуже то журилося демократією. Але де Ґолль саме втримав демократію у Франції настільки, наскільки її можна й треба було втримати. І в ідеологію засобів приходу до влади ніхто не хоче входити.

Сьогодні маси не хочуть бути репрезентовані партіями, які вважають себе єдиними сторожами ідеологічних таємниць. Врешті-решт масу й не цікавлять „таємниці". Кого ж цікавить, чи парламент має більші права чи менші, коли кожен безпосередньо висловлюється у найважливіших справах? ЗДА давно це відчули, і тому їхні партії позбавлені ідеологічних засад. Певно, це має свої мінуси, але які плюси мають французькі партії, що поділяються на ліві крила, праві крила й центри тієї самої ідеологічної концепції, яка носить назву „незалежної"? Який зміст тієї „незалежности" сьогодні? Яке ідеологічне звучання французького соціялізму, що стояв за продовження війни в Альжирі? А що й говорити про будову комунізму, коли кожен французький робітник живе далеко краще від совєтського?

Ідеологія потрібна. І саме слабість де-ґоллівського руху в тому, що він позбавлений ідеологічної концепції. Але виявилося, що він реальніший від давніх партій, які не вміють відчути дійсности, ні розвиткових тенденцій нашої доби. Доктринерство остаточно провалилось. А опозиційні французькі партії позбавлені припливу молоді, яка не знаходить в них нічого атрактивного.

Опозиція мусить перегруповуватися, щоб бути справді опозицією і зберігати основу демократії. Але вона перегруповуватися не може, бо не можуть поодинокі групи позбутися доктринерського способу думання. Тому як провалився в парляменті „внесок цензури" так провалиться й всяка інша спроба повалити уряд, що його ставить де Ґолль. Бодай ці спроби провалюватимуться так довго, як довго опозиція не знайде концепції. А цього не буде доти, поки житиме де Ґолль. Бо він завжди ділом випереджує всяку доктрину, яку партії мусять довго видискутовувати.

Сучасний темп життя вимагає основних дискусій. Але горе тому, хто дискутує надто довго. Життя бо не хоче чекати.

„КОЛИ ВИГРАЄМО ВІЙНУ..."

20 років тому полями України вдруге, вже із сходу на захід, прокотилися залізні хвилі совєтських і фашистських танків, знищуючи людей і надбання українського народу, наші історичні пам'ятки, рештки убогої колгоспівської економіки... Бій між двома окупантами, між Берліном та Москвою, скінчився на користь комуністів. В УССР бучно справляли 20-ту річницю закінчення тієї „Битви за Совєтську Україну", як назвав один із своїх документальних фільмів Ол. Довженко. Заміну одного окупанта іншим український народ оцінив непомильною приказкою: „Яке їхало — таке й здибало".

Що діялося на Україні під час гітлерівської окупації — відомо кожному. Брунатний фашизм викликав спротив народу і врешті постання УПА, як протидію збоку українського народу німецьким загарбникам. У свою чергу, з того брунатного фашизму скористався й інший — червоний фашизм, що тероризував населення численними загонами комуністичних партизанів. Після перемоги Сталін хотів був вислати на Сибір всіх українців, але — як згодом розповідав Хрущов, — їх забагато, щоб усіх вислати чи вистріляти...

Для документації подій під час другої світової війни в Україні дуже добру послугу зробив д-р Євген Пеленський. Він написав працю „Третій Райх і Україна", що друкується тепер у лондонському журналі „Визвольний Шлях". Для цієї праці д-р Є. Пеленський вибрав відповідні документи, представлені на процесі в Нюрнберзі, переклав їх на українську мову і оформив хронологічно. У документах — тисячі українських прізвищ, сотні назв сіл і міст України, довжелезні списки розстріляних німцями українців — політичних діячів-патріотів і звичайних селян, робітників, учителів, навіть дітей!

Ось лише кілька прізвищ з-поміж розстріляних німцями українців у селі Сумин, громада Тарноватка: Сосновець Павло — п'ятилітня дитина, Марко Ольга — 7 років, Гірус Марія — 5 років, Томанчук Іван — 7 років, Томанчук Володимир — його братчик — 3 роки. Від розстрілів гинули цілі родини з дітьми. Гинули українці, поляки, жиди.

Короткий уривок із звіту: „18-го січня 1943 року в Устриках Долішніх розстріляно разом із 80-ма жидами 14 непрацездатних українців і поховано в одній ямі". Не даремно потім у тому ж рапорті було донесення: „Українське населення ставиться з недовір'ям до всіх розпоряджень німецької влади".

У „Щоденнику" райхсміністра, генерального губернатора Франка, є такий запис із промови на зібранні гітлерівців у Закопаному 12-го січня 1944-го року: „Коли виграємо війну, тоді з поляків, українців і всього того, що довкола волочиться, можна зробити січене м'ясо".

Таку „політику" німецько-гітлерівських „надлюдей" засудив увесь світ, засудив і український народ. Вона була призначена на поразку. Тевтонський орден міг існувати ще десь у Середньовіччі, але не в XX віці. Однак, святкування „20-річчя визволення України" мало там, на Батьківщині, — казенно - штучний характер. Бо після розгрому гітлерівщини Україна не стала вільною, незалежною державою.

Повертаючись на Україну, большевики несли в історичному баґажнику багато злочинів, учинених раніше супроти українського народу. Проклинаючи одного окупанта, український народ не міг „радісно вітати" і тих, на чиїй совісті вже були: збройна ліквідація Української Народної Республіки; сотні тисяч селян, засланих на Сибір та на Соловки; ліквідація УАПЦ; заганяння хліборобів у колгоспи, штучно організований голод у 1932 - 33 роках; розстріли української інтеліґенції, зокрема письменників; масові арешти українців у 1937 році, як „ворогів народу" і т. п.

Повернувшись на Україну, комуністи негайно ж додали до того чорного списку ще одну „провину" українського народу: вони засилали й винищували десятки тисяч неповинних людей, які змушені були залишитися на окупованій німцями землі. У той час, як на фронті ще рили окопи й будувались загороди, — Сталін уже видав наказ про будову нових концентраків у Сибіру...

Промовляючи в Києві з нагоди „20-ліття визволення совєтської України", А. Мікоян висловлював „співчуття українському народові", який утратив 5 мільйонів синів і дочок під час другої світової війни. Але Мікоян — співробітник Сталіна і Хрущова — найкраще знає, скільки сотень тисяч українців знищила червона Москва до і після війни.

Української історичної пам'яті ніколи не присплять фарисейські співчуття тих, які тепер взялися винищувати Україну розстрілами не фізичними, а духово - культурного порядку.

(Л.П.)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Л. Брежнєв і Україна

У передовій статті „Зміни в Кремлі і Україна" („Свобода" з 20 жовтня) пишеться, що американські англомовні часописи називають наступника Н. Хрущова на становищі партійного диктатора СССР, себто секретаря ЦК КПСС, Леоніда Брежнєва — українцем. Інакше вони й не можуть його називати, бо в їхньому розумінні кожний, роджений на території ЗДА, є „американцем". Така концепція національности цілковито відкидається народами европейських країн, в тім числі і українським народом. Але для цієї концепції треба мати національність. Тому в Европі уміють відрізняти національність від державної приналежности.

В розумінні українського народу, як, зрештою, і всіх народів Европи, замало мешкати серед українського народу, щоб називатися українцем. Треба мати ще духові, психічні, культурні, мовні, антропологічні, ґенетичні та інші ознаки цього народу.

Коли один мешканець України не-української національности в розмові з гуртом українських селян сказав, що він також українець, бо, мовляв, його прадіди й діди мешкали в Україні, то дістав таку відповідь: „По-вашому виходить, що як коза вродить козеня в кошарі серед овець, то це буде не козеня, а ягня?!" Отак розуміють в Европі і в Україні національність. Дивно лише, чому американські часописи не називають Бронштейна-Троцького, Апфельбаума-Зінов'єва, Гамарніка, Якіра, Каґановича та багатьох інших також українцями. Аджеж вони, як і Леонід Брежнєв, також народились і виростали в Україні.

Хто такий Леонід Брежнєв? Він, за часів єжовщини, був секретарем Дніпропетровського обкому комуністичної партії. За часів другої світової війни був генералом військ НКВД на території України і шефом жахливого СМЕРШ-у, що винищував шпиґунів, диверсантів, себто протибольшевицьких партизанів і німецьких коляборантів. СМЕРШ набагато жахливіша річ, ніж ЧеКа, ГПУ, НКВД навіть за Єжова. Тоді все ж таки, хапаючи людей, на якийсь час їх садовили до в'язниць, переводили комедії допиту і суду. А СМЕРШ зі своїм шефом Л. Брежнєвим на чолі розстрілював людей на місці без жадного суду, лише на донос. У т. зв. „Білій книзі про чорні діла Сталіна" (том I), один з очевидців, п. Федорівський, якому пощастило вирватися з-поміж приречених на розстріл смершівцями, зізнає про те, як СМЕРШ у Вінниці заповнював старі могили наново 10.000 українців.

Трудно сказати, у кого більше української крови на руках: у Хрущова чи у Брежнєва. Н. Хрущов сидів на верхівці „уряду УССР", Л. Брежнєв, як генерал військ НКВД — шеф СМЕРШ-у, Хрущову не підлягав, бо відділи ЧеКа, ГПУ, НКВД ніколи не підлягали „урядам" союзних республік, а підлягали безпосередньо Москві. Навпаки — ці відділи НКВД в „союзних республіках" були пострахом, як для „урядів", так і для намісників Сталіна. Брежнєв — це безпосередній винищувач українського народу під час другої світової війни та після неї, як шеф СМЕРШ-у. Як наслідок винищення Л. Брежнєвим в Україні мужеського населення, ще й досі колхози складаються переважно з жінок і дівчат, що видно з численних фотографій у совєтській пресі.

Н. Король.

Володимир Янів

МІЖ СПЛЕТОМ ДРАКОНА Й МЕДАЛЬЙОНОМ ХРИСТА

(ПОДОРОЖНІЙ ЕСЕЙ З НОРВЕГІЇ)

(8)

На прикладах мистецтва виразно видно, як то консерватизм сполучається із модернізмом, як традиційний — прадавній — мотив отримує разу-раз нові форми.

Можна ще додати у зв'язку із питанням консерватизму, що, наприклад, стиль старовинних дерев'яних церков утримався в стилі новіших, уже мурованих церков з характеристичним звуженням вгорі („двоповерховістю") й поширенням головного корабля церкви в порівнянні із притвором. Так, мурована церква в Зондалі, коли дивитися з віддалі, справляє враження дерев'яної церкви на стовбурах. Також, коли їхати автобусом, то зустрічні церкви дуже подібні одна до одної, завжди з утриманням давнього стилю.

Консерватизм, врешті, в утримуванні фольклору.

Народна ноша — поширена в Норвегії досить широко, як це можна судити зокрема їдучи фйордами. В народній ноші обов'язково персонал фольклорних музеїв, а часто й „ґіди" — провідники.

Утрималися також давні звичаї на селах — наприклад, весільний обряд з усіми традиційними танками. Послідовно плекається народне мистецтво. І в Берґені, в Ослью, а правдоподібно й в інших місцевостях організується спеціяльні екскурсії для туристів, щоб вони мали змогу пізнати місцеві звичаї.

І так, наприклад, з Берґену виїжджає 4 рази на тиждень автобус до гірського села Фана. В кам'яній, 800-літній церковці органіст грає старо-давні хорали. Потім гостям назустріч виходять групи в барвистих народних уборах, при чому серед них багато дітей, яких в такий спосіб привчають шанувати народну традицію. Далі гостей ведуть у святковому поході — з сільською музикою — до просторої світлиці, в якій на ватрані горить веселий вогонь. У світлиці пахне спаленим чатинням. З вікон вид на гори, полонини та недалеке озеро. Саме заходить сонце, поволі сутеніє. Подзвонюючи, вертається з полонин худоба. Тим часом, присутнім вияснюють обрядові весільні звичаї. Потім вносять традиційні страви: вівсяні тонюсінькі плящки та колачики, якусь рідину із вівсяної муки з домішкою розтопленого сиру, налисники з овочевим соком, порізані шматки вудженого м'яса, яке пахне димом. Алкогольних напоїв не дають, хоч у Норвегії дуже поширене пиво, і в музеях більше є посуду на пиво, ніж на молоко. Після вечері, при музиці, головно під дещо змодифіковану скрипку, звичаєві танки. Спеціяльно улюбленим є танок з жартівливим мотивом. Танцюють трійки: в кожній джиґун із двома дівчатами. Дотепність танку — у міміці, коли то джиґун залицяється по черзі то до одної то до другої партнерки. Вечір кінчається співом у спільному дружньому колі із сплетеними руками.

Фольклорні музеї в Норвегії належать до найбагатших та найчисленіших. Тут можна бачити навіть селянські хати, з усім їх устаткуванням, а іноді й з усіма господарськими забудуваннями.

Але найбільший музей таки в Ослью. Це величезний парк у підміському кварталі Биґдей, в якому сконцентровані й інші музеї. Поруч із численними селянськими хатами, господарськими будівлями і навіть загорожами для овець перенесено сюди також старовинну церкву. Цікаво, що в хатах є окремі кімнати для дідів, які вже перестали бути самостійними господарями. Це вказує на пошанування їх у родині і на відчуття необхідности зберігати індивідуальність, яку затирає життя в задушливій атмосфері переповненої спільної кімнати. Для молоді здебільша призначені кімнати чи — вірніше — комори без вікон під дахом, з причами замість ліжок. Кімнати для гостей, кращі навіть від святкових світлиць, розмальовані й з поліхромованими меблями.

У Берґені є також музей, присвячений не загальному фолькльорові, але „старому Берґенові", і там зберігають старі доми зі самого міста, на яких можна простудіювати побут міста. Цей музей вказує на виїмкове замилування, на справжній пієтет до минулого. Звичайно, тут увага зосереджена на міських професіях, отже є пекарня з усім устаткуванням, шевський варстат, аптека з відділом стародавніх парфюм та косметики, годинникарський варстат тощо. А що це все доми конкретних родин, то в них подано також історії тих родин, в яких професія передавалася з батька на сина. Тут оживає з розвішаних картин не тільки епоха, але й різні цікаві звичаї. Наприклад, в одній хаті можна бачити малих порцельованих псів, як символів вірности й прив'язання, а одночасно, як хоронителів дому. Тих псів виставляли у вікнах, коли господиня залишалася сама, і вони боронили вступ небажаним гостям.

Про замилування до давнього говорять відділи в музеях, а то й окремі резервати, присвячені великим історичним постатям, але про це згодом. А тепер ще два моменти, які цікавлять нас в етнографічних музеях і ведуть до центральної проблеми есею, бо дають ключ до зрозуміння психіки, а рівночасно вияснюють поодинокі інтересні риси. Маємо на увазі форму ліжка і церковної лавки.

Отож, ліжко має часто форму „колодки", предмета, замкненого в собі й стисло відділеного від оточення. Лавки у церкві замкнені дверима. Це — послідовне розвинення того бажання, яке постало у людини в широкому просторі, відокремленої різними перепонами, що утруднюють контакт. Дім стає замком родини чи роду, який бажає бути — при внутрішній спосності, суцільности — відділеним від інших, щоб не затратитися, не загубитися. Тому в церкві він має свою лавку, символічно відділену від інших дверцятами. Недарма серед різних „сплетів" Віґелянда, найцікавіший і найприродніший „сплет" називається „клян", чи пак рід. Тут дружнє пов'язання в обіймі, без пристрасти й несупокою шукання — а в любові й спільній турботі: 12 осіб з матір'ю посередині, яка ніжно пригортає їх до себе. Старші діти притулились одне до одного і зорять направо й наліво, чи нема якоїсь небезпеки. А з обидвох кінців плетінки батько й найстарший син. Отож небезпека може бути не тільки фізична, від якої треба боронитися силою, вона насамперед — моральна. Але щоб завдання роду зрозуміти, треба з нього виростати, розуміти його саме в неповторності, в оригінальній індивідуальності. І тому індивідуальність роду треба берегти, що з такою силою підкреслене у символі замкненої лавки.

Ліжко — це послідовне розвинення ідеї індивідуалізму людини, яка хоче бути бодай певний час сама з собою. Звідси глибина ліжка, в яку западається людина, звідси півкругло вирізаний вхід до нього, де середина має глибший виріз, а кінці підносяться вгору, закриваючи голову і ноги, щоб уможливити людині скласти щоденний „іспит сумління" з усього зробленого й усього занедбаного. Звідси бальдахіни над ліжком, чи фіранки. Звідси й відповідні декорації, які також скривають — ізолюють голову.

Доповідь про „холодну війну" в Буенос Айресі

Факультет права і політичних наук Понтифікального Католицького Університету Арґентини влаштовував в четверги від 24 вересня до 15 жовтня, в годині 18, при вулиці Хунін 1065, цикл доповідей на тему: „1964 РІК — НЕВЖЕ НА ПОРОЗІ МИРУ?" — з такою програмою:

24 вересня: ВСТУП — д-р Херман Відар Кампос, декан факультету.
„НЕВЖЕ КІНЕЦЬ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ?" — д-р Богдан Галайчук, звичайний професор факультету.
1 жовтня: „НЕВЖЕ КІНЕЦЬ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ВІЙНИ?" — підполк. Гуґо Міятелльо з Генерального штабу Армії.
8 жовтня: „ХОЛОДНА ВІЙНА ТА ЖЕНЕВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ГОСПОДАРСЬКИЙ НЕДОРОЗВИТОК" — д-р Цезар Бунхе, б. федеральний міністер фінансів.

15 жовтня; „СПІВЗАЛЕЖНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА" — д-р Люїз М. де Павльо Пардо, звичайний професор факультету, амбасадор, б. правний радник Міністерства Закордонних Справ.

Той цикл мав на меті невтралізацію опінії, що її лянсують відомі кола (зокрема в останніх часах — використовуючи „третю позицію" де Голя та його „незалежну" поставу до ЗДА), мовляв вже скінчалася холодна війна та двополярна система; у сьогоднішньому багатоцентричному світі немає вже місця на протикомуністичний союз, на підпорядковування національної політики спільним інтересам Заходу.

Про цей цикл писала „Ля Насіон" (один з двох тутешніх найповажніших щоденників) таке:

„Факультет права й політичних наук ПКУА уладив цикл доповідей під заголовком „1964 рік — невже на порозі миру?" Вчора з'ясовано першу тему перед численною публікою, безпосередньо зацікавленою тим питанням, таким суттєвим для долі людства. Вступне слово виголосив декан, д-р Херман Відарт Кампос, опісля — д-р Богдан Галайчук розвинув першу тему, „Невже кінець холодної війни?"

Холодна війна ведеться від 1947 року. Держави, поділені між два ворожі табори, споляризовані між двома супер потугами. Атомова рівновага не дозволяє їм кинутись одна на одну та не живуть вони в мирі: йде безнастанна війна нервів, крім того у Третьому Світі шаліє революційна війна. Дехто твердить, що холодна війна скінчилася з кубинською кризою в жовтні 1962, що, мовляв, проявилося в договорі про занехання атомових проб. З другого боку інтерпретують китайсько-совєтську ворожнечу та франко-американське напруження як кінець двополяризму та початок поліцентризму, — який дехто ідентифікує з поворотом до системи рівноваги, з перед 1914 року. Доповідач подрібно заналізував ті обидва аспекти проблеми.

Ген. де Голь діє незалежно в холодній війні, але діє разом з західними державами, як це заявив був недавно, відвідуючи Каракас. У французькій відокремлености годі добачувати замирення чи кінець холодної війни, а саме навпаки: Франція боїться совєтської агресії, а не має певности, чи ЗДА поможуть їй, — від 1959 коли вони знайшлися під засягом совєтських міжконтинентальних ракет. Заборона атомових досвідів зовсім не означає кінця „рівноваги страху"; навпаки, та рівновага консолідується в руках дотеперішніх атомових потуг, яких монополь закріплений.

Годі перебільшувати розміри багатоцентризму по обох боках Залізної Занавіси. Китай ніколи не був совєтським сателітом, пекінський режим прийшов до влади при совєтській допомозі, але не сидить на совєтських баґнетах, — у протиставленні до справжніх сателітів, европейських. Коли йдеться про Захід, то постава Греції й Туреччини, не зважаючи на трагічний конфлікт за Кипр, дає прегарне свідоцтво західньої солідарности. Париж не є новим центром сили, лиш аспірантом на новий центр рішення, який далі існує під американською „атомовою парасолею", і навіть вважає, що може додати американську атомову силу до своєї власної. Де Голь навіть не мріє про власну самостійну атомову силу, яка могла б мірятися зі совєтською. Його відома „ударна сила" не матиме військового значення, а лиш політичне: змусити ЗДА до масового атомового бомбардування СССР, якщо б Вашингтон сам на те не рішився, супроти совєтської агресії проти Західньої Европи.

Д-р Галайчук закінчив доповідь словами: „Теж у тоталітарному таборі існує основний закон, що його визнає і Пейпінг і Москва, хоч які вони розсварені: обов'язок продовжувати своєрідну священну війну за спасення світу згідно з заповітом Маркса і Леніна. Від розриву не роблять того скоординовано, а шляхом своєрідного „соцзмагання".

„Як у 1951 і 1956 році так і сьогодні, тонка ворожа пропаганда пробує роззброїти Захід морально, розгортаючи перед ним пацифістичні міражі. Та хоч який „поліцентричний" не був би сьогоднішний світ, він залишається між демократією і тоталітаризмом. І залишається заглибленим у повній холодній війні."

д-р Б. Галайчук

Польський журнал „Культура" про Україну

У польському місячнику „Культура", що виходить у Франції, в найновішому 10-му числі надрукована знаменна стаття політичного оглядача Казиміра Окуліча „Між Німеччиною і Росією". Наводимо з цієї статті дві цитати в перекладі: „Так чи інакше, деколонізація Росії означає не тільки визволення сателітних держав з-під влади Москви, але також політичне визволення народів у самому СССР. Західні держави ведуть супроти них струсину політику, боячись пошкодити коекзистенції. Але це не відвертає ходу годинника історії..." І друга цитата: „Розвиток і зміцнення в рамках своєї власної культури і своїх традицій трьох союзних республік СССР, що межують із Польщею, — Литовської, Білоруської і Української, це елементарна вимога польського політичного інтересу. Їхнє почуття національної і політичної окремішности — це оборонний вал Польщі від Сходу".

Українська хроніка

● Філологічна Секція НТШ уладжує в суботу 7 листопада ц.р. в Ню Йорку наукову конференцію для вшанування 70-річчя наукової діяльности професора Євгена Онацького, який живе в Арґентині. На програму складаються доповіді: проф. д-ра Гр. Лужницького про „Життя і творчість Є. Онацького" і надіслана Ювілятом доповідь „Сорочка в українській обрядовості". Вступне слово виголосить проф. д-р В. Лев. Конференція відбудеться о год. 6 по пол. в Українському Інституті Америки.

● Серед обсерваторів Собору в Римі є єдина українка, архимандриня черниць Василіянок, Преподобна мати Клявдія Федаш, запрошена на пропозицію Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого. Цим відзначено заслужений чин Сестер Василіянок.

● 13-го листопада в Шікаґо буде вечір творчости Михайла Ситника, влаштований Об'єднанням Демократичної Молоді. Із спогадами про померлого 5 років тому поета і з декламаціями виступатимуть А. Юриняк, В. Дубина, також візьме участь Григорій Китастий.

● Совєтський уряд вимагає через канадійського амбасадора в Англії, щоб Канада видала СССР, нібито як „воєнного злочинця", українського бизнесмена в Торонті Дмитра Куп'яка. Він рішуче заперечив московські наклепницькі обвинувачення, заявивши, що совєти вже замучили його батька, вославши з Тернопільщини в Сибір, а тепер хотіли б знищити й сина.

● 35 канадійок українського роду закінчили спеціяльну школу медичних сестер у Едмонтоні, в Канаді. Більшість із них — діти вже третього покоління, але всі свідомі свого походження, а дехто володіє українською мовою.

● Книгарня „Сурма" в Ню Йорку видала п'ять мистецьких кольорових листівок Ярослави Сурмач-Міллс з мотивами з українського народного життя: „Оранка", „Жнива", „Свят-Вечір у Карпатах", „Аркан", „Печення хліба". На кожній із листівок подані відповідні написи і пояснення англійською мовою.

● „Кам'яні Луни" — збірка поезій відомого еміграційного поета Вадима Лесича виходить найближчими днями з друку у Видавництві ООЧСУ в Ню Йорку. До цієї нової збірки увійшли здебільша нові поезії В. Лесича. Мистецьку обкладинку для збірки зробив відомий український графік Яків Гніздовський.

Науковий з'їзд діячів культури, суспільного життя Канади в Торонті

В днях 28, 29 і 30 жовтня відбулася на університеті в Торонті конференція, присвячена основним проблемам культурно-суспільних змін англійської Канади. В конференції приймали участь провідні діячі культури, науки і суспільного життя. Оборонцем і представником третього елементу Канади, під яким слід розуміти всі не-англійські і не-французькі національні групи, був сенатор Павло Юзик. В півторигодинній науково опрацьованій і блискуче виголошеній доповіді, сенатор доказував, що тільки у зберіганні і плеканні окремішніх культурних і мовних цінностей — цінне і велике майбуття Канади.

Особливу увагу сенатор Павло Юзик присвячує, само-зрозуміло, українській спільноті в Канаді, підкреслюючи провідну — у всіх відношеннях, ролю, яку відограє українська суспільність в Канаді. Я горджуся своїм українським походженням, говорив сенатор, бо сліди мойого українського роду є замітні у всіх ділянках життя Канади. Вже на другий день промова сенатора була передавана на радіо передачі „Прометей". — Сенатор Юзик заявляє, що українська етнічна група має право на піддержку і впрова в усіх напрямках суспільного життя.

ПОДЯКА

26-го жовтня 1964 року з волі Всевишнього несподівано відійшов у Вічність
Дорогий МУЖ, СИН і БРАТ

д-р Флоріян Шнурер

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку Всім Тим, які вшанували пам'ять Покійного своєю участю у Святих Похоронних Служіннях. Особливо щиро дякуємо за відслужения Похоронних Відправ і прощальні зворушливі проповіді — Впр. і Всч. Отцям: Мітрат Дмитро Лещишин, Андрій Двораківський, Степан Голутяк, Дмитро Теленсон, Юрій Гнатко, Антоній Стаґґрин, Андрій Бек, Василь Дяків, Михайло Ярош і о. Декан Василь Олійник, та п. Петро Весоловський — управитель хору.

Щиро дякуємо Всім Друзям за усні чи надіслані вислови співчуття. Щиро дякуємо Старшому і Молодшому Сестрицтвам і всім Клюбам та цілій парафії, а особливо пп. Надії Бурка і Катерині Шептак за жертви і приготовання Поминальної Трапези. Щиро дякуємо п. Олександрові Шатт за поміч в похороні. Щиро дякуємо всім Тим, що замовили Заупокійні Служби Божі, тим, що зложили вінки, тим, що склали датки на добродійні цілі, тим, що послужили автами, і всім тим, котрі примістили здалека прибулих наших Приятелів і Кревних.

Нехай Всевишній Господь винагородить Всіх Вас за Ваші, християнські вчинки, якими Ви облегшили терпіння в нашому горю.

АННА ШНУРЕР — дружина
о. ІВАН і ЕМІЛІЯ ШНУРЕР — родичі
ІРИНА СТЕМПЕЛ і ВІКТОРІЯ ШНУРЕР — сестри

ВИЯСНЕННЯ

В останній час, деякі кола, з метою компромітації Українського Революційно-Демократичного Руху, ширять серед українського громадянства неправдиві чутки, що часопис

„НАША БАТЬКІВЩИНА" є органом ОУРДП.

Головна Управа ОУРДП цим виясює, що часопис „Наша Батьківщина" ніколи не був і не є органом ОУРДП.

Головна Управа ОУРДП в США

---

†

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 19-го серпня 1964 р. в Курітибі, Бразилія, відійшов у Вічність,
наш Дорогий Брат, Шваґер і Вуйко,
по короткій, важкій недузі, у 52-му році життя

БОГДАН НАРОЖНЯК

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
о. МИКОЛА ДУБИЦЬКИЙ — шваґер
НАТАЛІЯ — сестра
ХРИСТИНА і МАРКІЯН — сестрінки
ЕВГЕН КУРИЛО

---

†

З Приятелями і Знайомими ділимося сумною вісткою, яка наспіла з Рідних Земель, що в місті Тернополі відійшов у Вічність дня 8-го жовтня 1964 року, проживши 90 років трудолюбивого життя

сл. п.
АНТІН КУНЬКО

Родом з Чернелева Руського, пов. Тернопіль, б. посол УНДО до Варшавського Сойму, б. директор Українбанку в Тернополі, б. член Укр. Нац. Ради, б. делеґат на Свято Злуки в Києві.

Горем прибиті:
в Америці —
дочка і зять: ЮЛІЯ і ІВАН СКВІРТНЯНСЬКІ
внучки: МАРТА СКВІРТНЯНСЬКА, ІРИНА СТЕЦУРА з мужем
братанич: БОГДАН КУНЬКО з родиною
братаниця: МАРІЯ ДОЗОРСЬКА з родиною
сестрінка: АНАСТАЗІЯ КРУЧОВА з родиною
в Україні —
Син і дочка з родинами, внуки, правнуки

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. полк. інж. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА
складаємо 25.00 долярів
на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
●
Достойній Пані Дружині Покійного передаємо вислови глибокого співчуття.
Іван ДОМБЧЕВСЬКИЙ з дружиною,
кол. секретар Центральної Адміністрації Митрополичих Дібр у Львові
Філядельфія, Па., 2-го листопада 1964 р.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА і БАТЬКА,
що упокоївся в Бозі 9-го листопада 1963 року

бл. п. д-ра Семена Жука

відправиться
в понеділок, 9-го листопада 1964 року
в год. 9-ій ранку
в українській католицькій церкві
СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА в МОНТРЕАЛІ
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
З ПАНАХИДОЮ
●
З приводу цієї річниці складаємо ще раз нашу щиру подяку Всч. і Всч. Отцям, Всім Рідним, Приятелям, Знайомим і Громадським Установам за їх численні вислови пошани, любови та вдяки до Покійного і за їх глибоку приязнь до нас в цей тяжкий і болючий час.

Сердечно дякуємо Всч. і Всч. Отцям з Монтреалу і з ЗДА за відправлення численних похоронних і Поминальних Богослужень та диригентам і членам хорів за їх участь у цих Богослуженнях. Дякуємо Рідним, Приятелям і Знайомим з Монтреалу і з різних місць Канади і ЗДА за їх присутність на Панахидах і на похороні. Дякуємо Всім за численні Поминальні Служби Божі, за пожертви на добродійні і громадські цілі, за велику кількість вінків і квітів, за посмертні згадки в пресі та за дуже численні особисті і листовні вислови співчуття.

Хай Бог усім за це щедро винагородить.
ЮЛІЯ — дружина
ЛЮБОМИРА, РАДОСЛАВ, ІРИНЕЙ — діти

25-ий ВІДДІЛ ОДВУ ім. СЕНИКА ГРИБІВСЬКОГО
і
ДЕЛЕҐАТУРА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА
ім. ОЛЬГИ ТЕЛІГИ в ТРЕНТОНІ, Н. Дж.
повідомляє, що в неділю 1-го листопада відійшов у Вічність

ПОЛКОВНИК
АНДРІЙ МЕЛЬНИК

Старшина Українських Січових Стрільців, співтворець Київських Січових Стрільців, шеф Штабу Дієвої Армії УНР, співосновник і Крайовий Комендант УВО, Голова Проводу Українських Націоналістів.
●
В неділю, дня 8-го листопада ц. р. о год. 10-ій рано відбравляться
ПАНАХИДИ
в греко-католицькій Церкві при Deutz Avenue,
о год. 11:30 у Православній Церкві св. Юрія Переможця при Center Street.
До участи в яких запрошуємо ширше Громадянство Трентону й околиці.

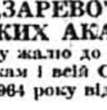

Ділимося сумною вісткою з Членством ОДВУ
та всім Українським Громадянством,
що 1-го листопада 1964 року відійшов у Вічність на 74-му році життя,
Голова Проводу Українських Націоналістів

СЛ. П. ПОЛК. АНДРІЙ МЕЛЬНИК

●
ПАНАХИДА
ЗА УПОКІЙ СЛ. П. ПОЛК. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА
буде відправлена в суботу, 7-го листопада ц. р. о год. 6-ій веч.
в греко-кат. Каплиці при Сенфорд Аve. в Нюарку, Н. Дж.
Запрошуємо бувших Вояків, Друзів Зброї та все Українське Громадянство.
70-ий ВІДДІЛ ОДВУ в НЮАРКУ, Н. Дж.

„ЗАРЕВО"
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ АКАДЕМІЧНИХ ТОВАРИСТВ
подає в глибокому жалю до відома всім своїм
Членам, Прихильникам і всій Студентській Молоді,
що дня 1-го листопада 1964 року відійшов від нас у Вічність

сл. п. полк. АНДРІЙ МЕЛЬНИК

кол. командир УСС, шеф Штабу Дієвої Армії УНР
та голова Проводу Українських Націоналістів.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД

УПРАВА 12-го ВІДДІЛУ ОДВУ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
повідомляє, що в НЕДІЛЮ, 8-го ЛИСТОПАДА ц. р. будуть відправлені
УРОЧИСТІ ПАНАХИДИ ЗА СПОКІЙ ДУШ

св. п. полковника АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

в усіх Філядельфійських Українських Католицьких і Православних Церквах після Співаної Торжественної Літургії.
Проводи, Українські Організації, все Українське Громадянство, а зокрема Молодь м. Філядельфії до численної участи запрошує
УПРАВА 12-го ВІДДІЛУ ОДВУ

В глибокій жалобі ділимося зі своїм Членством
та всім Українським Громадянством сумною вісткою,
що дня 1-го листопада 1964 року упокоївся в Бозі в Европі

сл. п. полковник АНДРІЙ МЕЛЬНИК

Голова Проводу Українських Націоналістів.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
34-ий ВІДДІЛ ОДВУ в ПАСЕЙКУ

Ділимося зі своїми Друзями і Українською Громадою сумною вісткою,
що Голова Проводу Українських Націоналістів

сл. п.
АНДРІЙ МЕЛЬНИК

на 74-му році життя,
у дні 1-го листопада 1964 р. відійшов у Вічність.
●
Ми ветерани Українського Резистансу клонимо голови у жалобному апелі перед великою постаттю сл. п. Полковника, що цінив понад усе життя кожного українця.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
СОЮЗ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНСЬКОГО РЕЗИСТАНСУ

Ділимося зі своїм Членством і Громадою трагічною вісткою,
що 1-го листопада 1964 року відійшов у Вічність в Німеччині

сл. п. полковник АНДРІЙ МЕЛЬНИК

Голова Проводу Українських Націоналістів, старшина Українських Січових Стрільців, співтворець Київських Січових Стрільців, шеф Штабу Дієвої Армії Української Народної Республіки, співосновник і Крайовий Командант Української Військової Організації, невтомний провідник українського націоналістичного руху в боротьбі за визволення України і відновлення Української Самостійної Держави.
●
ПАНАХИДИ за упокій сл. п. полковника АНДРІЯ МЕЛЬНИКА
будуть відправлені у всіх Українських Церквах у Філядельфії по співаних Богослуженнях у неділю, 8-го листопада 1964 року.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА 20-го ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Ансамбль Бандуристів Православної Ліги виступить у Шикаго 8-го листопада

Шикаго. — У неділю 8-го листопада тут виступить Ансамбль бандуристів Української Православної Ліги Молоді з Дітройту, під мистецьким керівництвом молодого бандуриста і вчителя гри на бандурі Петра Китастого; адміністратійним керівником Капелі є Михайло Кот. Ансамбль бандуристів виступатиме на посвяченні прапора Станиці Українського Вільного Козацтва ім. ген. Івана Омеляновича-Павленка. У складі Ансамблю 35 дівчат і юнаків, віком від 12 до 19 років. Їхній мистецький керівник, Петро Китастий, виїхав у 1942 р. з Києва з Капелею Бандуристів у концертове турне по Німеччині, мавши лише 14 років. Після війни він прибув до ЗДА, здобув тут високу освіту, працює за фахом, але увесь вільний час присвячує бандурі та Ансамблеві. Молоді бандуристи вже декілька разів з успіхом виступали в ЗДА й Канаді.

Італійські комуністи не вдоволені заявами Москви в справі Хрущова

Рим. — Вернувшись з Москви делеґація італійської комуністичної партії заявила, що отримані в Москві від наступників Хрущова пояснення про причини і методи його відсунення „не є вистачальні, щоб виректись всіх застережень, що їх зробила наша (італійська комуністична) партія щодо метод у відношенні до публічної опінії". Голова тієї італійської комуністичної делеґації Енріко Берлінґер пригадав при тому критичний на адресу совєтської комуністичної верхівки меморіял, залишений померлим в Совєтському Союзі лідером італійських комуністів Пальміро Толіятті і добавив: „Розмови, переведені в Москві, потвердили існування розбіжностей". Правда, італійські комуністи, які були в Москві, підписали з новими кремлівськими правителями спільний комунікат, втриманий у загальному тоні з фразами про „боротьбу за мир і мирне співіснування країн із різними соціяльними системами" і т. д. Невдоволення серед італійських комуністів з приводу диктаторсько-засекречених метод російської партійної верхівки може значно послабити вплив комуністів в італійському житті.

Наступники Хрущова підтримують плян комуністичного збіговища

Москва. — Нові кремлівські правителі оминали до цього часу всякої згадки про плян Хрущова скликати на 15 грудня ц. р. до Москви конференцію 26-ох головних комуністичних партій для підготови світового комуністичного збіговища на наступний рік для справи совєтсько-китайського „ідеологічного" спору. Тому, що з-посеред запрошених 26-ох закордонних комуністичних партій прислали свою згоду ледви яка половина і то деякі з них з застереженнями, загально вважалось, що ця невдача Хрущова була одною з причин його упадку. Щойно в минулий понеділок 2 листопада, в комунікаті після закінчення розмов в Москві з делегатами австрійської комуністичної партії згадано про потребу підготовчої і повної комуністичних конференцій. Однак знову промовчано, чи така підготовча конференція має відбутися за первісним терміном 15 грудня, чи в пізнішому часі. На тих нових збіговищах большевики мають формально поставити на денний порядок також якісь інші справи, щоб не виглядало, що це совєтсько-китайська розгра. Тому сподіваються, що й китайські комуністи приймуть від нових кремлівських вождів запрошення, що його відкинули Хрущову. Зрештою комуно-китайська преса, друкуючи заяви ватажків індонезійської і індійської комуністичних партій стверджує, що розбіжності між Москвою і Пейпінґом „надто поважні, щоб зміна одної особи могла їх зліквідувати". Отож західні коментатори вважають, що теперішнє „перемир'я" в полеміці між Москвою і Пейпінґом буде короткотривале, тим паче, що наступники Хрущова не перестають підкреслювати продовжування політики „співіснування".

Комуністи, що знищили летовище ЗДА у В'єтнамі втекли

Сайґон. — Державне південно-в'єтнамське військо, яке — з допомогою американських гелікоптерів — хотіло схопити ту частину комуністичних партизанів, яка з повним успіхом збомбардувала 1 листопада ц. р. летовище в Бієнгоа за 12 миль від Сайґону, знайшло тільки шість мінометних баз, з яких партизани острілювали летовище. Знайдено там 80 скриньок, в яких були стрільна мінометів. Той обстріл тривав несповна пів години і спричинив знищення 5-ох американських джетових бомбовників та пошкодження 22-ох дальших машин, бомбардувальників і гелікоптерів, як також смерть 4-ох американців і двох в'єтнамців і поранення 76-ох військовиків. Погоня розпочалася чомусь-то щойно вісім годин після того бомбардування, але хоч брало в ній участь 800 військовиків і тривала вона 10 годин — вона, крім ствердження, з якого місця відбулася атака та якими стрільнами, не мала ніякого успіху.

Спорт

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
„Східньої Конференції"
в неділю, 8-го листопада:

УСК Ню Йорк — „Дойчунґари", о год. 1-ій по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й. На цьому ж грищі в програмі подвійних змагань Грецько - Ам. С. К. — „Н. Й. Інтер" о год. 2.45 по полудні.

„Тризуб", Філядельфія — „Н. Й. Гота", о год. 1-ій по полудні на грищі Айнтрахт Овал при 37-ій вулиці і 20-ій евню в Асторії, Н. Й.

„Чорноморська Січ", Ньюарк — „Джуліяна", о год. 2.45 по полудні на цьому ж грищі Айнтрахт Овал, як друга зустріч подвійних змагань.

Інші зустрічі „Східньої Конференції": „БВ Готче" — Н. Й. Амерікенс, „Гунґарія" — „Метрос".

СТАН ПОКАЗНИКА
Футбольної Ліги „Східньої Конференції"

Південна Дивізія

	Точки	Ворота
УСК Ню Йорк	12: 4	18: 5
Т р и з у б	10: 6	16:10
Н. Й. Інтер	8: 6	10:11
Н. Й. Гота	6: 8	8: 9
Н. Й. Амерікенс	6:10	11:21
Грецько-Ам. СК	5: 3	11: 9
Мінерва ПФ.	1:13	6:19

Північна Дивізія

	Точки	Ворота
Дойчунґари	11: 5	26:16
БВ Готче	11: 5	16:13
Джуліяна	9: 7	15:14
Метрос	6: 8	14:15
Гунґарія	6:10	17:10
Чорн. Січ	3: 9	9:16

„ТРИЗУБ" — УСК НЮ ЙОРК 0:0

Філядельфія, 1-го листопада. — Відплатні змагання цих двох претендентів на першуна „Східньої Конференції" не принесли остаточної відповіді симпатикам, хто кращий і хто боронитиме в цьому сезоні великих досягнень українських дружин у футболі цієї країни. Після прогри „Тризуба" в зустрічі з УСК-ом в Ню Йорку це питання виглядало перерішене. УСК показав там все, що потрібне передовій команді: доброго воротаря, щільну дефензиву і аґресивний та ефектовний напад. У змаганнях у Філядельфії виявилися в УСК-у деякі тріщини та слабі місця. Показалося, що схема гри не сміє бути завжди ідентичною, бо противник, розшифрувавши її, зумів прикріпити до „екзекутора" воріт Сметгирста, як і його співробітників, Пирдона і Шмотолохи, „ангелів хоронителів". Оборона „Тризуба", підкріплена Бородяком, успішно невтралізувала Сметгирста і його головних співробітників. Технічно краща поміч „Тризуба" вдержувала м'яч на половині УСК-у більшу частину змагань, зводячи акції нападу УСК-у до проривів. Ці недомагання УСК-у були прямою причиною зміненого образу змагань цих двох чільних дружин у Філядельфії.

„Тризубові" все ще бракує стрільців воріт і тому гарні для ока акції врivалися на підворітних суперкомбінаціях. На нашу думку, досвід Ферейри не може заступити фізичних якостей, потрібних офензивному напасникові. Дуже активною виявилася трійка нападу Віоля, Мендез і Мендонка, з яких останній має вигляди розвинутися на небезпечного напасника. В загальному можна тільки потвердити погляд, що обидві ці українські дружини є передовими в американському футболі, не зважаючи на деякі їхні браки.

УСК грав змагання у Філядельфії в такому самому складі, як в Ню Йорку минулого тижня. В „Тризубі" Бородяк прийшов на місце Муниса, а в нападі Віоля замінив Кувгу. Суддював Пітерс.

М. Лясобей

„ЛЕВИ" — „ВІКІНҐИ" 6:0

Шикаго, 1-го листопада. — Перемогою над шведськими „Вікінґами" здобули „Леви" остаточно співчемпіонат Першої Дивізії Північ. Цілорічний дорібок „Левів" у мистецьких змаганнях це 11 виграних і 3 нерішені, які дали 25:3 точок і 46:11 воріт. Німецька дружина „Грін Вайтс" закінчила гри з таким самим рахунком точок, тому вона з „Левами" стала співчемпіонами Першої Дивізії Північ, і вони мусять в наступну неділю, 8-го листопада рішальними змаганнями устійнити першуна, який ввійде до Вищої Дивізії.

В останніх змаганнях з „Вікінґами" ворота для „Левів" здобули: Андрій Козій в 2-ій, 9-ій і 17-ій хвилинах з подач Ноги, Батиста в 42-ій хв. з подачі Ноги і в 56-ій хвилині з карного, Нога у 60-ій хвилині і Полюхович шості ворота в 75-ій хвилині з подачі Батисти. Карного в 32-ій хвилині не використав Рей.

Королем стрільців у закінченому році мистецтв став Михайло Нога з 8 воротами, а дальші місця зайняли: А. Козій 5, А. Бахір 4, З. Форович 4, Ф. Діяз 4, Е. Рей 3, І. Батиста 3, Ю. Рада 3, О. Хринівський 2, І. Лоско 2, С. Дижурко 2, Р. Маркевич 1, Є. Крензель 1, В. Грушецький 1, І. Савицький 1, З. Снилик 1, І. Полюхович 1.

Доріст: „Леви" — „Атляс" 2: 5.

„Левенята" програли нещасливо рішальні змагання за перше місце Південної Дивізії Доросту з мексиканською дружиною, яка при кінці мистецьких гор мала однакове число точок 22:2 з однолітками „Левів". Зустріч виграли мексиканці в останніх десяти хвилинах. Вони перевищали „левенят" технікою і ростом, та були більше вирівняною дружиною. Втративши в цій грі чемпіонат, „левенята" стали віце - чемпіонами Південної Дивізії Доросту.

„Крила" — „Іґелс" 2:4

Сумівські „Крила" програли останні мистецькі змагання, але врятувалися від спадку з Вищої до Першої Дивізії, тому, що рівночасно німецька дружина „Фіхте Рамс" програла свої змагання з „Марунс" вислідом 1:2. Цим самим „Іґелс" з 9 точками і „Фіхте Рамс" з 8 точками мусять попращатися з Вищою Дивізією, до якої мають вигляди ввійти „Леви". „Крила" закінчили перший рік у Вищій Дивізії з 5 виграними, 1 нерішеною і 8 програними, які зложилися на рахунок точок 11:17 та відношення воріт 14:31.

Петро Головатий

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт програв 3:4 змагання з циклу гор за чашу ЗДА („Челендж Кап") з польською дружиною „Фалконс" з Ню Брітен.

УСК Гартфорд виграв мистецькі змагання Б Кляси — Північ з дружиною Ленокс Беркінтер з Массачусетс вислідом 5:3.

УСТ „Довбуш" потерпів поразку у мистецьких змаганнях Б Кляси — Південь на виїзді у Стемфорді з тамошньою італійською дружиною „Мінтурнезе" вислідом 2:3.

М. Я.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі".

ЄВГЕНОВІ КРАВЦЕВІ НА ПОРОЗІ НОВОГО ЖИТТЯ

Євген Кравець

В неділю, 8-го, листопада відбудеться вінчання пари спортовців, Євгена Кравця — молодого надійного футболіста та Лесі Фалатюк — змагунки відбиванкової дружини УСК-у та УМСА в Ню Йорку. Євген Кравець — це молодий українець — уродженець Арґентини, який від хлопячих років був ентузіястом футболу. На майдані відомого клюбу „Бока Юніорс" він прямо днював і ночував. В 17-му році життя, коли управа „Тризуба" з Філядельфії віднайшла його для своєї репрезентаційної дружини, він вже був змагуном третьої дружини цього передового клюбу Арґентини і належав до кляси талановитих юнаків. В складі „Тризуба" молодий Євген ставав популярнішим, коли він виявив на грищі свій футбольний хист, надзвичайну боєвість і жертвенність. Як змагун „Тризуба", він тричі помагав дружині здобувати чемпіонат футболу і Чашу ЗДА, а на четвертому році став Євген капітаном репрезентаційної дружини „Тризуба".

Коли після наполегливих старань управи „Тризуба", очолюваної ред. Є. Зиблікевичем, молодий юнак Євген Кравець розстався з батьками і прибув до Філядельфії, місцева українська громада старалася заступити йому батьківський дім і подбала про легку працю для нього. Євген відчув тепло рідної громади і, вихований в українському дусі з добрим знанням рідної мови та пісень, він відразу включився у життя української громади, вступаючи в члени багатьох українських товариств. В тому часі він став теж членом 375-го Відділу Українського Народного Союзу у Філядельфії.

В цьому році Євген Кравець змагається в рядах другої чільної української футбольної дружини, Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку, куди теж переїхав батько Євгена, спроваджений до ЗДА завдяки старанням видавництва „Америка".

В наступну неділю молодий Євген стане перед престолом, щоб почати нове, подружже життя і заложити примірну українську родину. Йому та його подрузі бажаємо на новій дорозі життя щастя, радости і всього добра.

Управа 375 Відділу УНСоюзу.

ФУТБОЛІСТІВ УКРАЇНИ ВИСИЛАЮТЬ НА ТУРНЕ ПО АФРИЦІ

Вже 3-го листопада вилетіли футболісти донецького „Шахтаря" в турне по африканському континенті. Ця команда з України має відбути зустрічі в Камеруні, Того і Нігерії. Дружину переможця гор за кубок СССР, київське „Динамо" висилають також до Африки на цілий ряд гор запляноваіних в часі між 12-м листопада і 5-им грудня. Футболісти столиці України мають визначені змагання в Об'єднаній Арабській Республіці, Судані і Конго. Так доводиться спортовцям України бути носіями московської комуністичної пропаганди в Африці, на яку мають апетит большевицькі визволителі. С е з о н футболу в СССР саме закінчується і за станом з 27-го жовтня „Шахтар" і „Динамо" займали в показнику першої групи А кляси п'яте і шосте місце.

ОЛІМПІЙСЬКІ МЕДАЛІ СПОРТОВЦІВ УКРАЇНИ

За територіяльною приналежністю, подаваною в совєтській пресі, спортовці України здобули на Олімпійських Ігрищах в Токіо 13 золотих, 13 срібних і 7 бронзових медаль. Коли б однак брати під увагу національну приналежність совєтських спортовців, то рахунок медаль здобутих українцями був би значно більший, бо чимало українців числяться мешканцями Москви, Ленінграду і інших російських міст. Тоді, хоч і відпало б деяке число здобувців медаль неукраїнців з території України, то при численні медаль по національності змагунів підсумки дали б українцям ще кращі осяги на Олімпіяді.

ДЕВ'ЯТЬ УКРАЇНЦІВ У ДРУЖИНІ ЧЕМПІОНІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ

Футбольна дружина середньої школи Б. Френкліна в Рочестері здобула перше місце у середньошкільній лізі цього міста. У дружині чемпіонів середніх шкіл грає дев'ять українських юнаків: Григорій Гаврищук, Андрій Слук, Юрій Мельник, Михайло Ґудзеляк, Ярослав Тулик, Василь Корнило, Микола Юськів, Михайло Фалат і Василь Ліщинський. Королем стрільців у мистецтвах середньошкільної ліґи став Андрій Слук, який стрілив 15 воріт.

10,000,000 ФУТБОЛІСТІВ

Світовий Союз Футболу, чи точніше Міжнародна Федерація Футболу (ФІФА), подала цікаві статистичні дані про футбол у світі: У 125 різних країна світу, які є членами ФІФА, є тепер вже 10,000,000 активних змагунів футболу. Значно збільшилася популярність футболу в останньому часі в Мехіко, Арґентині і ЗДА. В самій Европі зареєстровано вісім і пів мільйона футболістів, при чому перід веде Німеччина з числом 2,130,000 футболістів, Совєтський Союз із 1,700,000, та Англія на третьому місці із 757,000 копунів. Всіх клюбів футболу, не вичисляючи тут середньошкільних і молодших, начислює тепер федерація на чверть мільйона.

● У Ганновері в Західній Німеччині засуджено чотирьох колишніх нацистів на в'язничні кари від двох до п'ятьох років за їх причетність до винищення 7.500 жидів в окрузі Володави на Холмщині. Два засуджені вийшли на волю тому, що вони відсиділи вже довгі в'язничні кари в Польщі.

ТАРЗАН, ч. 5335. Розмова на самоті...

Коли Бетті довідалася, що її батько не був поважно поранений горилою, вона попросила Адама на приватну розмову на самоті.

— Одну хвилину, сказав Тарзан. — Я не є певний, чи це є мудро в цій хвилі...

— Чому б ні, — відповів Адам. — Чому чоловік не може розмовляти при світлі місяця зі своєю нареченою?